

Vizes kontra oldószeres festékek

Kurucz Andor

A vizes és NC-bázisú flexó nyomdafestékek költség-összehasonlításában minden, a festékkel összefüggő releváns paramétert figyelembe kell venni!

Ezek egyrészt az összes „hardware”-költségek (keverőberendezés, tárolás, elégetés, tisztítás stb.), másrészt pedig a közvetlen festékköltségek, beleértve a segédanyagokat is.

Hardware-költségek az NC-alapú festékrendszereknél jelentik elsősorban a következőket:

- ♦ festékkeverő berendezés (a robbanásbiztos berendezések mintegy 50%-kal drágábbak);
- ♦ robbanásvédelem a teljes gyártócsarnokban, zónabeosztás szerint;
- ♦ tárolási terület (a helyiségek robbanásvédelemmel való ellátása);
- ♦ utóégetés, az utóégetés költségei és ennek fenntartása, valamint az oldószer-visszanyerő berendezés, illetve desztillációs költségek.

Vizes festékek hardware-költségei:

- ♦ festékkeverő berendezés,
- ♦ védelmi berendezés kiesik (nincs szükség robbanásvédelemre),
- ♦ tárolási terület, azonban robbanási zóna nélkül,
- ♦ vízkezelő berendezés.

A vizes festékeknel a hardware-költségek mellett figyelembe kell venni elsősorban

- ♦ a nyomdafestékköltségeket,
- ♦ a segédanyagokat (késleltetők, gyorsítók, habzágátlók),
- ♦ a szennyvízkezelő vegyszereket és
- ♦ az izsapeltávolítás költségeit.

Ugyanez vonatkozik az oldószerbázisú festékrendszerekre.

Itt azonban még figyelembe kell venni az oldószereket – etanol, illetve acetát – is mint költségtényezőt (kb. 1,20–1,50 €/liter a keverési arányok szerint), illetve a szennyvízkezelés helyett oldószer-visszanyerésre van szükség.

Kurucz Andor

A tényleges hardware-költségeket az érintett vállalkozás analízis formájában maga tudja elvégezni, mivel csak itt ismertek a konkrét térfogatáramok, melyek egy utóégető-, desztilláló- vagy vízkezelő-berendezés méretezéséhez szükségesek.

A szennyvízkezelési eljárásoknál megkülönböztetünk kémiai bepárló berendezéseket (kicsapató/flokkuláló berendezések), párologtató berendezéseket (a nagy energiaigény miatt ritkán használatos) és fizikai szűrőberendezéseket (ultrafiltráció).

A kémiai bepárló berendezésnél a szennyvizet a vegyszeradagolással, majd a pigmensék és kötőanyagrészek szűrésével szétválasztják, amikor a pigmens- és kötőanyagrészeket egy szűrőkendőn keresztül a szennyvízből kiszűrik. Az alkotórészek ekkor egy úgynevezett pogácsát képeznek, melyet végezetül ártalmatlanítanak.

Amennyiben a víz még nem éri el a rögzített határértékeknek megfelelő követelményeket, további aktív szén szűrést kell elvégezni.

Egy kémiai párlóberendezés összköltsége egy kb. 10 m³/nap vízhozammal és 250 nap/év üzemidővel működő vállalkozás esetében, beleértve az üzemi költségeket is, tízéves leírást feltételezve, mintegy 70 000 €-t tesznek ki évente. (Az adatok az ÖWV vizsgálataiból származnak.)

Ultrafiltráció esetén a pigmens- és kötőanyag-részecskéket nagyon finom porcelán vagy műanyag membránon keresztül szűrik ki a vízből.

Az ultrafiltráció összköltsége kb. 45 000 €/év, ha feltételezzük ugyanazokat a paramétereket, mint korábban.

Festékek

A fólianyomtatáshoz ma használt vizes bázisú festékekkel nagyon jó szintartósságot és magas fényt lehet elérni.

A kötőanyagok különböző kombinációjával ezek a rendszerek a nagyon jó száradási tulajdonságaikkal tűnnek ki. Majdnem azonos gépsebességeket lehet elérni, mint a szokásos oldószer alapú NC-festékrendszerekkel.

A gépsebességben egy közbelső szárítás még további előnyöket jelent a gyártás során.

Ha a festékeket egymással összehasonlítjuk, akkor mindkét rendszernél a festékpigmensek azonos vagy hasonló CI-vel kerülnek felhasználásra, amivel a festékek cseréje alapvetően könnyebbé válik.

Az oldószer bázisú NC-festékrendszerek és a vizes bázisú festékrendszerek kombinálása ugyanazon a nyomdagépen – a tapasztalatok alapján – nem ajánlott, mivel a vizes bázisú festékek egyes komponensei az oldószer bázisú festékek komponenseivel nem férnek össze.

Ha csak a festékárakat hasonlítjuk össze a két rendszerben, ugyanazon színereősséget és alkalmazást feltételezve, akkor a vizes bázisú festékrendszerek árban azonosak az oldószer bázisú festékrendszerekkel vagy valamivel kedvezőbbek, mivel ma a víz, mint „szabad erőforrás”, az etanollal/acetáttal összehasonlítva, majdnem ingyen és kielégítő mennyiségben áll rendelkezésre.

A fentiekben tárgyalt szennyvíz-problematikához kiegészítésül el kell mondani, hogy vannak már ökológiailag aggodalomra okot nem adó vizes bázisú festékrendszerek, melyek minden további kezelés nélkül a csatornarendszerbe bevezethetők. Ekkor természetesen bizonyos engedményeket kell tenni a szintérben, a fényességnél és az úgynevezett szintartósságnál (LE, gyűrésállóság stb.).

Nyomdafesték (oldószeres)		Nyomdafesték (vizes)	
Utóégető beszerzése		Vízkezelő beszerzése stb.	
Fenntartási költségek évente		Fenntartási költségek évente	
Hígító (etanol)		Késleltető	
Késleltető		Habzsgátló	
Gyorszáritó		Vízkezelés vegyszerköltségei	
Desztillációs költségek		Iszaptalanítás	
Iszaptalanítás		Festéktárolás	
Festéktárolás			